

§§ 1412, 1413 a 1415 obč. zák. rozuměti toliko zaplacení osobě té, která jest věřitelem. Stěžovatelé však neprokázali, že odškodné bylo věřiteli, totiž faře v J., zaplaceno, nýbrž pouze, že za účelem zaplacení odškodného odevzdali potřebné k tomu peníze poštovnímu úřadu za účelem dodání jich farnímu úřadu v J. Podle §§ 1002, 1009 a 1017 obč. zák. byl poštovní úřad zmocněncem stěžovatelů za účelem zaplacení odškodného s účinkem podle § 1412 obč. zák., že by totiž zaplacením tím povinnost stěžovatelů pominula tak, jako kdyby zaplatili sami. Odevzdáním peněz poštovnímu úřadu k onomu účelu však nenastalo ještě zaplacení odškodného s tímto účinkem. V rekursu finanční prokuratury do usnesení soudu první stolice jest prohlášeno, že odškodné bylo vyplaceno duchovnímu správci československé náboženské společnosti. Z toho však neplyne, že by zaplacení bylo se stalo věřiteli oprávněnému, totiž faře v J.; prohlášení ono tudíž nemůže nahraditi potřebný výkaz o zaplacení, to tím méně, poněvadž v rekursu finanční prokuratury výslovně jest tvrzeno, že oprávněnému věřiteli zaplaceno nebylo.

Čís. 744.

Vymáhající věřitel má při exekuci dle § 353 ex. ř. nárok na náhradu veškerého nákladu, jehož bylo třeba k účelnému provedení činu nebo práce. Nežádal-li o zálohu nebo nepostačuje-li záloha, soudem určená, jest na vymáhajícím věřiteli, by domáhal se náhrady nákladu žalobou.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1920, R I 916/20.)

Dlužníku bylo rozsudkem uloženo provést opravu automobilu. V následujícím pak řízení exekučním byl věřitel dle § 353 ex. ř. zmocněn, by dal automobil opravit osobou třetí na dlužníkův náklad, který byl původně určen penízem 1.000 Kč, později byl zvýšen na 4.000 Kč za opravu automobilu a 1.000 Kč za rozložení automobilu a konečně byl právoplatně stanoven penízem 8.000 Kč. K vydobytí nákladu byla pak vedena proti dlužníku exekuce, načež on zaplatil náklad 8.000 Kč a navrhl zrušení exekuce. První soud návrhu vyhověl, vzav za prokázáno, že nárok věřitelův byl uspokojen, při čemž vycházel z názoru, že náklad 1.000 Kč za rozložení automobilu jest obsažen v celkových 8.000 Kč. Rekursní soud návrh zamítl nejsa toho názoru, že by zmíněný náklad 1.000 Kč byl v celkovém nákladu obsažen.

Nejvyšší soud změnil usnesení rekursního soudu tak, že zrušil usnesení prvního soudu a nařídil mu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Usnesením okresního soudu jako soudu exekučního ze dne 10. června 1920 bylo vysloveno, že se náklad na provedené opravy automobilu v exekučním titulu (rozsudku ze dne 22. srpna 1919) naznačeného tak, jak tamže jest uvedeno, konečně určuje úhrnným penízem 8.000 Kč. V odůvodnění tohoto usnesení bylo ve shodě s exekučními spisy poukázáno k tomu, že byl vymáhající věřitel usnesením okresního soudu ze dne 29. září 1919 podle § 353 ex. ř. zmocněn, by dal osobou třetí opravit automobil, o který tu jde, na dlužníkův náklad, který byl zatím určen 1.000 Kč;

že usnesením exekučního soudu ze dne 13. března 1920 byl náklad na opravu ve smyslu exekučního titulu stanoven na 4.000 Kč a dále na 1.000 Kč za rozložení automobilu, úhrnem tedy na 5.000 Kč, — a že exekuční soud, obíraje se otázkou, jakého nákladu jest potřebí k uspokojení vymáhajícího věřitele, přiznal peníz 8.000 Kč (v němž zahrnuta částka 5.000 Kč) jako konečný. Do tohoto usnesení podal vymáhající věřitel rekurs, v němž odporoval výroku, že náklad určen byl konečně penízem 8.000 Kč, namítaje, že tímto penízem nelze provést opravy. Rekursní soud nevyhověl rekursu a potvrdil usnesení v odpor vzaté, a v odůvodnění svého usnesení uvedl, že exekučního titulu ve smyslu § 353 ex. ř. nemůže býti využito tak, by dlužník byl vydáván ustavičným šikanám; že v tomto případě byla již stanovena záloha na náklady, jejíž zvýšení vymáhající věřitel se domáhá; že nyní posudek znalecký poskytuje soudu určitý podklad, by mohl v tomto řízení stanovit konečnou číslí náklad, jež dlužník podle druhého odstavce § 353 ex. ř. na před zaplacení jest povinen. Znění rozhodnutí obou nižších soudů ve spojení s jejich odůvodněním nezůstávají pochybností o tom, že původní záloha 1.000 Kč byla později zvýšena na 5.000 Kč a tato konečně na 8.000 Kč, že tedy v tomto penízi 8.000 Kč částka 1.000 Kč jest zahrnuta. Zda-li soudové nižší dospěli ke konečné záloze 8.000 Kč z předpokladů správných, nelze nyní již přezkoumati, neboť usnesení, jimiž záloha ve smyslu § 353 odstavec druhý ex. ř. stanovena byla konečně úhrnným penízem 8.000 Kč, nabyla moci práva. Rovněž nevádí, že byla právoplatně povolena exekuce usnesením ze dne 22. ledna 1920 pro 1.000 Kč a usnesením ze dne 3. dubna 1920 pro dalších 5.000 Kč (ne 4.000 Kč), neboť to není důkazem, že původní záloha 1.000 Kč není zahrnuta ve zvětšené záloze 5.000 Kč, — ježto usnesení ze dne 13. března 1920 zvyšující zálohu 1.000 Kč na 5.000 Kč bylo formálně novým samostatným titulem exekučním. Nepostačí-li záloha 8.000 Kč, exekučním soudem konečně stanovená, ku provedení opravy automobilu, není tím ovšem řečeno, že vymáhající věřitel musí se spokojiti tímto penízem, který zůstává vždy jen zálohou. Rozhodnutí nižších soudů, které stanovily tuto zálohu jako konečnou, má a může mít jen ten význam, že odepřely stanovit zálohu další a vyšší. Vymáhající věřitel, který byl soudem zmocněn, aby dal zastupitelný čin nebo zastupitelnou práci provést osobou třetí, má dle § 353 odstavec první ex. ř. nárok na náhradu veškerého nákladu, pokud bylo ho třeba k účelnému provedení činu nebo práce. Druhý odstavec § 353 ex. ř. propůjčuje vymáhajícímu věřiteli pouze právo, žádati, aby dlužník zapravil na před potřebný náklad. Nepoužije-li vymáhající věřitel tohoto práva vůbec; nebo nežádá-li vyšší zálohy, když stanovena záloha nestačí; — nebo nemůže-li žádati vyšší zálohy, poněvadž — jako v tomto případě — soud odepře zvýšení zálohy, — nepozbývá tím práva na náhradu veškerého učiněného nákladu v mezích výše naznačených, — ale nemůže ovšem příslušný nárok uplatnit v řízení exekučním, nýbrž musí se domáhati náhrady žalobou, jak byla pravidlem před vydáním exekučního řádu podle § 309 vř. s. ř. Je-li však, jak svrchu vyloženo, původní záloha 1.000 Kč zahrnuta v penízi 8.000 Kč, byla by dle výpočtu prvního soudu peněžitá pohledávka vymáhajícího věřitele úplně zaplacená a byly by tu podmínky § 40 (nikoliv 35) ex. ř. pro zrušení exekuce usnesením ze dne 13. července 1920 k vydobytí pohledávky 3.000 Kč s přísl. povolené. Jen

tato exekuce byla totiž zrušena usnesením prvního soudu, nikoli též exekuce usnesením ze dne 29. září 1919 podle § 353 ex. ř. povolená. Než vymáhající věřitel ve svém rekursu dále namítal, že exekuční soud nehleděl k útratám výkonu a zrušení exekuce 20 K 56 h, které nebyly sice soudem přiřčeny, ale prý se zástupcem dlužníkovým ujednány, a které výslovně uvedl ve svém vyjádření o návrhu dlužníkově na zrušení exekuce. Kdyby tomu tak bylo, jak vymáhající věřitel tvrdí, slušelo by ovšem také částku 20 K 56 h pokládati za příslušenství vymáhané peněžité pohledávky a nebyla by tato úplně zapravena. Exekuční soud nevyslechl dlužníka o tvrzení vymáhajícího věřitele a skutečně ve svém výpočtu nepřihlížel k oněm 20 K 56 h. Rekursní soud se svého — jak svrchu vyloženo mylného — stanoviska nezabýval se dotýcnou částí rekursu vymáhajícího věřitele. Z toho plyne, že bylo sice vyhověti dovolacímu rekursu dlužníkovu, že však nebylo možno obnoviti usnesení prvního soudu, nýbrž že slušelo, hledíc zároveň k rekursu vymáhajícího věřitele, změnit usnesení soudu rekursního v ten způsob, že se zrušuje usnesení soudu exekučního a tomuto ukládá, by doplnil řízení ohledně útrat 20 K 56 h a po té znova rozhodl o návrhu dlužníkově na zrušení exekuce.

Čís. 745.

K pojmu zřejmé nezákonnosti ve smyslu § 16 nesp. říz.

Závažným důvodem, by povolena byla dědici lhůta dle § 118 nesp. říz., může býti též naděje, že nalezena bude závěť, žadateli příznivější.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1920, R I 933/20.)

Vdova po zůstaviteli, dne 22. února 1920 zemřelém, žádala na soudě, by jí byla poskytnuta do konce prosince 1920 lhůta ku podání dědické přihlášky, tvrdíc, že zůstavitel zanechal poslední pořízení, jež dosud nemohlo býti nalezeno. Pozůstalostní soud žádosti vyhověl. Rekursní soud nevyhověl stížnosti sester zůstavitelových. Důvody: Dle § 118 cís. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. je přípustno, by dědici ze závažných důvodů povolena byla lhůta na rozmyšlenou k dědické přihlášce, po případě by mu prodloužena byla lhůta k přihlášce dědické již povolená, a vyžaduje se jen, že lhůta ta nesmí býti delší jednoho roku. V tomto případě zemřel zůstavitel 22. února 1920 a vdova uvádějíc, že zůstavitel zanechal písemné pořízení, jež dosud nalezeno býti nemohlo, má za to, že by mohla utrpěti majetkovou újmu, kdyby k pozůstalosti ze zákona se hned přihlásila, a žádala proto, tvrdíc, že dosud, do konce srpna 1920 povolené lhůty pro nemoc využití nemohla, by jí poskytnuta byla další do konce prosince 1920 jdoucí lhůta ku podání přihlášky dědické. Právem proto první soudce z těchto zajisté závažných důvodů další do konce prosince 1920 jdoucí lhůtu k uvedenému účeli udělil, když dosud roční lhůta § 118 nesp. říz. překročena nebyla.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dle spisů není tu podmínek § 16 nesp. říz. pro změnu souhlasných usnesení nižších soudů, vydaných v řízení nesporném. Že by napadená usne-